

НОХОЙ ХАЙШАН ГЭЖЭ НҮХЭРЫЕ БЭДЭРЭЭБ

(БУРЯАД ОНТОХОН)

Урдань нохой гансаараа ой соо байдаг байгаа. Гансаараа байхань уйтай болобо. Тиигээд ой соогуур нүхэрые бэдэрхээе ошоо нэн ха

Ябажал ябана, урдаһаань шандаган гүйжэ ерэбэ

— Шандаган, шандаган, хоюулаа хамта байя,— гэжэ нохойнь шандаганда хэлэбэ

— Яаха нэм, тиигээл даа! — гэбэ ха шандаган

Ой соо байрлаха газар олоод, үдэшэ болохолоор унтахаяа хэбтэбэд ха. Шандаган унташаба, нохойн нойрын хүрэжэ үгэбэгүй,— хусажа захалба. Шандаганай нойрын хүрэхөө гансата болёод, нуга харайн бодожо, нохойдоо хэлэбэ

— Юундэ хусанабши? Шоно дуулаад ерэхэ, тиигээд бидэ хоёрые эдигэрхихэл

Нохой абягагүй болоод, бодомжолно

„Муухан лэ нүхэрые олоо хаб даа. Шандаган гээшэмнай уулагар амитан байна даа. Шоно хадаа юунһээшье айдаггүй байжа болоо ёһотой“

Нохой шандагаяа орхёод, шоные бэдэржэ ошобо

Ой соогуур ябажал ябана. Гэнтэ урдаһаань шоно гүйжэ ябаба. Нохой шонодо хэлэбэ

— Дуулалши, шоно, хоюулаа хамта байя

— Яаха нэм, хоёр хадаа хүхюун байха,— гэбэ шононь

Үдэшэ боложо, унтахаар түхээрбэд

Шононь унташаба, нохойшье хэбтэбэ. Нүниин тэнгээр нохой нэреэд, хусажаржиба. Шоно айжа, зүрхэниинь амаараа гарашан алдаад, нохойгоо хараажа оробо

— Юундэ хусанабши? Баабгай хүрэжэ ерээд, хоюулайемнай алахал

„Баабгайһаа айдаг хадаа шоношье һөөл хүсэтэн бэшэ юм алтай даа. Баабгай баатар бултанһаа хүсэтэй байжа болоо гээшэ ха“,— гэжэ һанана нохойнь

Нохойнь шоноёо хаяад, баабгайе бэдэржэ, баһал ой соогуур һагсайса хатарба. Ябажа ябана, урдаһаань баабгай гаража ерэбэ. Баабгайн хажууда ошоод, нохой иигэжэ хэлэбэ

— Эй, баабгай баатар, хоюулаа хамта байялши.

Баабгай зүбшөөбэ. Үдэр үнгэргөөд, үдэшэ болобо. Баабгай һажаба. Нохойнь баһа һүниин тэн багта хусахархиба. Баабгай һэришоод, айһандаа зүрхэниинь амаараа гарашан алдаба ха.

Нохойгоо хараажа оробо

— Аниргүй боло, юундэ хусаабши? Хүн дуулаад, бидэниие алажархихал

„Зай, энэшье аймхай барма байна. Хүниие бэдэрхэ болоол даа“,— гэжэ нохой бодобо. Нохойнь баабгайһаа тэрьелшэбэ

Гүйжэл, гүйжэл ябана, бүхы оие һэтэ гүйбэ,— хүн үшөөл олдобогүй, ойн соорхой соо гараад, амархаяа һуутараа, түлээндэ ошожо ябаһан хүниие харажархиба. Хүнэй хажууда гүйжэ ошоод, нохой хэлэбэ

— Хүн, хүн, хамта байдаг болоё

— Яаха һэм, намтай ошолсыш даа! — гэжэ хүн харюусаба. Тиигээд нохойе гэртээ дахуулжа абаашаа һэн гэхэ

Үдэшэ боломсоор, хүн унтаба. Һүниин тэнгээр нохойнь хусажархиба. Хүн бодобогүй. Нохой бүри шангаар хусаба. Хүн һэрээд, дуугарба

— Эй, нохоймни, үлэн хадаа иигэжэ дуулана хаш, харин минии унтахада, һаад бү хээрэй

Тиихэлээрнь нохой абяагүй боложо, эдеэлээд, унтаба. Тэрээнһээ хойшо нохой хүнэйдэ байдаг болоо һэн гэхэ.